

HE 115/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta sekä asumistukilain 15 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia ja toimeentulotuesta annettua lakia. Lisäksi työttömyysturvalakia ja asumistukilakia ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti.

Työttömyysturvassa vuosilomakorvausten jaksotuksesta ja työmarkkinatuen saajan puolison tulojen perusteella suoritettavasta tarveharkinnasta ehdotetaan luovuttavan. Lisäksi työttömyysturvassa ehdotetaan toteuttavaksi määräaikainen työllistymisrahakokeilu.

Työttömyysturvan aktiiviajan korotusosat ehdotetaan etuoikeutettaviksi toimeentulotuksessa ja asumistuen tarkistuslykkäysaikaa ehdotetaan pidennettäväksi kuuteen kuukauteen määräaikaisesti. Esityksen tavoitteena on lisätä sosiaaliturvan kannustavuutta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI	3
1.1 Vuosilomakorvausten jaksotus	3
1.2 Työmarkkinatuen tarveharkinta	3
1.3 Asumistuen tarkistuslykkäys	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	4
2.1 Vuosilomakorvausten jaksotus	4
2.2 Työmarkkinatuen tarveharkinta	4
2.3 Työllistymisraha	4
2.4 Aktiivijajan korotusosien etuoikeuttaminen toimeentulotuessa	4
2.5 Asumistuen tarkistuslykkäys	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	5
3.1 Taloudelliset vaikutukset	5
3.2 Vaikutukset kotitalouksien asemaan	5
3.3 Vaikutukset sukupuolten asemaan	5
3.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	6
4 ASIAN VALMISTELU	6
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	7
1.1 Työttömyysturvalaki	7
3 luku. Etuuden saamisen yleiset rajoitukset	7
7 luku. Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset	7
9 luku. Työllistymisraha	7
1.2 Laki toimeentulotuesta	9
1.3 Asumistukilaki	9
5 luku. Asumistuen hakeminen ja myöntäminen	9
2 VOIMAANTULO	10
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	10
LAKIEHDOTUKSET	12
1. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta	12
2. Laki toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta	15
3. Laki asumistukilain 15 §:n väliaikaisesta muuttamisesta	16
LIITE	17
RINNAKKAISTEKSTIT	17
1. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta	17
2. Laki toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta	22
3. Laki asumistukilain 15 §:n väliaikaisesta muuttamisesta	23

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja sen arviointi

1.1 Vuosilomakorvausten jaksotus

Yli kahden viikon pituisen kokoaikaisen työsuhteen päättyessä lain tai työ- tai virkaehtosopimuksen mukaan maksettava lomakorvaus estää työttömyysetuuden myöntämisen ajalta, jolle etuus jaksotetaan. Lomakorvaus jaksotetaan työsuhteen päättymisestä lukien henkilön viimeisimmästä työsuhteesta saaman palkan perusteella. Jos lomakorvaus on maksettu työsuhteen päättymisen jälkeen, jaksotus voidaan tehdä lomakorvauksen maksamisajankohdasta lukien.

Jaksotukset tehdään jakamalla taloudellinen etuus tai lomakorvaus viimeisimmän työsuhteen päiväpalkalla. Palkka määritetään soveltuvin osin kuten ansiopäivärahan perusteena oleva palkka, mutta tuloista ei tehdä työntekijän eläkemaksusta ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta johtuvaa vähennystä. Mikäli henkilö on saanut myös taloudellista etuutta, joka perustuu työsuhteen päättymiseen liittyvään sopimukseen tai muuhun vastaavaan järjestelyyn, taloudellinen etuus ja lomakorvaus lasketaan jaksotusta varten tarvittaessa yhteen. Vuosilomakorvausten jaksotusta koskevia päätöksiä tehtiin vuonna 2011 noin 110 000. Ansioturvan saajilla keskimääräinen jaksotusaika oli 14 päivää ja perusturvan saajilla 9 päivää. Lomakorvausten jaksotus on lisännyt työttömyysetuuden hakemiseen liittyvien selvitysten määrää ja siten pidentänyt hakemusten käsittelyaikoja.

1.2 Työmarkkinatuen tarveharkinta

Työmarkkinatuen tarkoituksena on tukea työttömän työnhakijan sijoittumista työmarkkinoille. Työmarkkinatukea maksetaan työttömälle, joka tulee ensi kertaa työmarkkinoille tai joka ei täytä työssäoloehdot sekä työttömälle, joka on saanut työttömyyspäivärahaa enimmäisajan. Työmarkkinatuen kesto ei ole rajoitettu. Maahanmuuttajalle voi-

daan maksaa työmarkkinatukea kotoutumistukena.

Työmarkkinatuki on tarveharkintainen etuus. Etuuteen vaikuttavat henkilön omat tulot kokonaisuudessaan sekä puolison tulot 660 euroa ylittävältä osalta kuukaudessa. Huoltovelvolliselta täysimääräisestä työmarkkinatuesta vähennetään 50 prosenttia siitä huomioon otettavasta tulojen osasta, joka ylittää 1 044 euroa kuukaudessa. Perheettömällä henkilöllä täydestä tuesta vähennetään 75 prosenttia siitä tulojen osasta, joka ylittää 311 euroa kuukaudessa. Perheellisellä henkilöllä tulorajaa korotetaan 130 eurolla jokaista huollettavaa alle 18-vuotiasta lasta kohden. Henkilölle, joka asuu vanhempiensa taloudessa eikä ole täyttänyt työssäoloehdot, maksetaan osittaista työmarkkinatukea.

Työmarkkinatuen sidonnaisuus puolison tuloihin on johtanut siihen, että työn vastaanottaminen silloin, kun molemmat puoliset ovat työmarkkinatuella, pienentää perheen muita tuloja. Perustuslakivaliokunnan näemyksen mukaan työmarkkinatuen tarveharkinta puolison tulojen vuoksi ei ole vaivatta sopusoinnussa perustuslain kanssa peruskokeuksien yksilöllisen luonteen vuoksi (PeVL 46/2002 vp). Puolison tulojen perusteella suoritettava tarveharkinta sopii huonosti yhteen myös tuloverojärjestelmän kanssa, jossa lähtökohtana on yksilökohtaiseen tarkasteluun perustuva erillisverotus ja jossa ei oteta huomioon mahdollista elatusvelvollisuutta puolisoon nähden.

1.3 Asumistuen tarkistuslykkäys

Asumistukilakiin (408/1975) otettiin vuonna 2005 säännös asumistuen tarkistamisen lykkäämisestä kolmella kuukaudella pitkäaikaistyöttömän työllistyessä (1185/2005). Tämän mukaisesti pitkäaikaistyöttömän työllistyessä tästä tulojen noususta aiheutuva asumistuen tarkistus tehdään vasta kolmen kuukauden kuluttua siitä ajankohdasta, josta tuki muutoin tarkistettaisiin. Normaalisti asumistuki tarkistetaan tulojen muutoksen

perusteella silloin, kun ruokakunnan pysyvät tulot ovat nousseet vähintään 300 euroa tai alentuneet vähintään 160 euroa kuukaudessa. Asumistuki tarkistetaan tällöin sen kuukauden alusta, josta muuttuneita tai uusia tuloja ansaitaan koko kuukaudelta. Asumistukea tarkistettaessa kaikki tuen saamisen edellytykset mukaan lukien ruokakunnan jäsenten tulot tarkistetaan tarkistamisajankohdan mukaisiksi.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Vuosilomakorvausten jaksotus

Marraskuun 28. päivänä 2011 allekirjoitettussa työmarkkinakeskusjärjestöjen raamisopimuksessa Suomen kilpailukyvyyn ja työllisyyden turvaamisesta sovittiin, että lomakorvausten jaksotuksesta työttömyysturvassa luovutaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuoden 2013 alusta alkaen työttömyysetuutta maksetaan työttömyyden alusta lukien omavastuun jälkeen myös niille työnhakijoille, joille on maksettu työsuhteen päättyessä vuosilomakorvausta. Ehdotuksen tavoitteena on yksinkertaistaa työttömyysturvajärjestelmää.

2.2 Työmarkkinatuen tarveharkinta

Valtioneuvoston 22 päivänä maaliskuuta 2012 antaman rakennepoliittisen kannanoton mukaisesti työmarkkinatuen saajan puolison tulojen perusteella suoritettavasta tarveharkinnasta ehdotetaan luovuttavan vuoden 2013 alusta lukien. Puolison tulojen perusteella suoritettavan työmarkkinatuen tarveharkinnan poistaminen olisi johdonmukaista pyrittäessä yksilökohtaisiin etuuksiin ja yksinkertaisempaan työttömyysturvajärjestelmään. Ehdotus lisäisi työttömyysturvan kannustavuutta ja parantaisi sukupuolten välistä tasa-arvoa.

2.3 Työllistymisraha

Valtioneuvoston rakennepoliittisen kannanoton mukaisesti ehdotetaan toteutettavaksi määräaikainen ja alueellinen työllistymisrahakokeilu. Työttömyysturvalain (1290/2002) 9 lukuun ehdotetaan lisättäväksi

määräaikaisesti voimassa olevat kokeilua koskevat säännökset. Työllistymisrahalla tarkoitetaan menettelyä, jossa pitkäaikaistyöttömälle maksetaan työllistymisen jälkeen työmarkkinatukea yhdeltä kuukaudelta samanaikaisesti palkan kanssa. Työllistymisrahakokeilu liittyy Kataisen hallituksen ohjelman mukaiseen pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen tähtäävään kuntakokeiluun.

Kokeiluun on hyväksytty hakemusten perusteella 24 hanketta, joista 14:ssä on mukana enemmän kuin yksi kunta. Kokeilussa on mukana yhteensä 63 kuntaa. Kokeiluun valittiin kuntia, joissa työttömyysaste ja pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on keskimääräistä korkeampi. Lisäksi valinnassa kiinnitettiin huomiota hankkeen sisältöön ja tavoitteisiin sekä yhteistyöverkoston monipuolisuuteen. Kokeiluun valituissa kunnissa asuu noin puolet koko maan pitkäaikaistyöttömistä. Työllistymisrahakokeilu toteutetaan kuntakokeilussa mukana olevissa kunnissa.

Työllistymisrahakokeilun tavoitteena on lisätä työttömyysturvan kannustavuutta tekemällä työn vastaanottaminen pitkäaikaistyöttömille kannattavammaksi. Määräaikaisella kokeilulla pyritään selvittämään työllistymisrahan vaikutuksia pitkäaikaistyöttömien työllistymiseen. Kokeilun vaikutukset arvioidaan hallituskauden lopulla.

2.4 Aktiivijan korotusosien etuoikeuttaminen toimeentulotuessa

Toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 11 §:ää ehdotetaan muutettavaksi. Valtioneuvoston rakennepoliittisen kannanoton mukaisesti ehdotetaan työttömien kannustimia osallistua aktiivitoimiin lisättäväksi säätämällä aktiivijan korotusosat etuoikeutetuksi tuloksi toimeentulotuessa. Tämä tulojen etuoikeuttaminen koskisi työttömyysturvalain perusteella myönnettyä työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen perusteella maksettavaa työttömyyspäivärahan korotusosaa ja korotettua ansio-osaa sekä muutosturvallisää ja muutosturvan ansio-osaa ja työmarkkinatuen korotusosaa. Käytännössä ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan korotusosia saavat ovat tulotasoltaan enää harvoin toimeentulotuen saajia.

2.5 Asumistuen tarkistuslykkäys

Valtioneuvoston rakennepoliittisen kannanoton mukaisesti asumistukilaissa jo olevaa pitkäaikaistyöttömän työllistymisestä aiheutuvaa tarkistamisen lykkäystä esitetään pidennettäväksi kolmesta kuukaudesta kuuteen kuukauteen. Samassa yhteydessä pitkäaikaistyöttömyyden määrittelyä, mikä on edellyttänyt vähintään vuoden mittaista yhdenjaksoista työmarkkinatuen tai peruspäivärahan saamista, esitetään hieman lievennettäväksi poistamalla laista yhdenjaksoisuutta koskeva edellytys. Tavoitteena on, että työttömyysturvan maksun katkeaminen muuttaman sairauspäivän vuoksi ei estäisi pitämästä henkilöä asumistukilain tarkoittavalla tavalla pitkäaikaistyöttömänä.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Työmarkkinatuen tarveharkinnasta luopuminen puolison tulojen osalta lisäisi valtion menoja vuositasolla arviolta 31,9 miljoonaa euroa. Vuosilomakorvausten jaksotuksesta luopuminen lisäisi valtion menoja arviolta 20 miljoonaa euroa vuodessa. Määräaikaisen työllistymisrahakokeilun arvioidaan lisäävän valtion menoja 3,7 miljoonaa euroa vuosina 2013—2015.

Asumistuen tarkistamislykkäyksen piirissä on ollut noin 2400 tuensaajaa ja sen kustannusvaikutus on ollut vajaa 0,5 milj. euroa vuodessa. Tarkistamislykkäyksen pidentämisen kuuteen kuukauteen määräaikaisesti arvioidaan nostavan tarkistamislykkäyksestä aiheutuvat menot noin yhteen miljoonaan euroon. Valtion menot lisääntyisivät siten 0,5 miljoonalla eurolla vuosina 2013—2015.

Työttömyysturvan aktiiviosien säätämisen etuoikeutetuksi tuloksi toimeentulotuessa arvioidaan lisäävän toimeentulotukimenojen valtionosuutta 3 miljoonaa euroa vuodessa.

Valtion menojen arvioidaan lisääntyvän yhteensä 59,1 miljoonaa euroa vuosina 2013—2015. Vuodesta 2016 lukien vuosittaisen menojen lisäyksen arvioidaan olevan 54,9 miljoonaa euroa.

3.2 Vaikutukset kotitalouksien asemaan

Työmarkkinatuen tarveharkinnasta luopuminen purkaisi siitä aiheutuvia kannustinongelmia. Vuonna 2011 työmarkkinatuen määrää pienennettiin tarveharkinnan johdosta noin 15 000 henkilön kohdalla. Työmarkkinatuen sidonnaisuus puolison tuloihin on johtanut siihen, että työn vastaanottaminen silloin, kun molemmat puoliset ovat työmarkkinatuella, pienentää perheen muita tuloja. Muutos vähentäisi mahdollisuuksia toteuttaa sosiaaliturvasuunnittelua ja sosiaaliturvan väärinkäyttöksiä, sillä tuloharkinta voi kannustaa erilaisiin asumisjärjestelyihin, joiden avulla estetään etuuden alentaminen. Myös tarve asioida viranomaisten luona vähenisi.

Asumistuen tarkistuslykkäyksen pidentäminen ja työllistymisrahan käyttöönotto parantavat niiden kotitalouksien taloudellista tilannetta, joihin kuuluva henkilö työllistyy. Työttömyysturvan aktiivijajan korotusosien etuoikeuttaminen toimeentulotuessa parantaisi niiden kotitalouksien taloudellista tilannetta, joihin kuuluva henkilö aloittaa työllistymistä edistävän palvelun. Työllistymisrahan maksamisella ei olisi vaikutusta asumistuen määrään, koska sen ei katsota korottavan asumistuessa huomioon otettavaa pysyvää tulosoa. Mahdollisuus oman taloudellisen tilanteen parantamiseen osaltaan kannustaisi työnhakijoita aktiivitoimenpiteisiin.

Vuosilomakorvausten jaksotuksesta luopumisen johdosta työttömäksi jäävä henkilö saisi työsuhteen päättyessä vuosilomakorvauksen sekä samanaikaisesti työttömyysetuutta. Tämä helpottaisi työttömäksi tulleen henkilön kotitalouden sopeutumista tilanteeseen, jossa kotitalouden käytettävissä olevat tulot pienenevät.

3.3 Vaikutukset sukupuolten asemaan

Puolison tulojen perusteella suoritettavasta tarveharkinnasta luopumisen voidaan arvioida edistävän sukupuolten välistä tasa-arvoa. Tuloharkinta kohdistuu useammin naisiin siitä huolimatta, että työmarkkinatuen saajista enemmistö on miehiä.

Vuonna 2011 oli puolison tulojen vuoksi alennettua työmarkkinatukea saavista naisista 64 prosenttia. Puolison tulojen vuoksi koko-

naan ilman työmarkkinatukea jääneistä eli niin sanotun nollapäätöksen saaneista oli naisia 82 prosenttia. Avoliitossa olevien tilanne on ollut erityisen ongelmallinen, koska vain avioliitossa puolisoilla on lakiin perustuva elatusvelvollisuus toisiaan kohtaan.

3.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.

Puolison tulojen perusteella suoritettavasta työmarkkinatuen tarveharkinnasta ja vuosilomakorvausten jaksotuksesta luopuminen vähentäisi Kansaneläkelaitoksen, työttömyyskassojen ja etuuden hakijoiden hallinnollista taakkaa sekä selkeyttäisi järjestelmää. Puolison tulojen selvittämisestä ja seurannasta ja vuosilomakorvausten jaksottamista varten tehtävästä selvittämisestä luopuminen helpottaisi toimeenpanoa ja lyhentäisi hakemusten käsittelyaikoja.

Työllistymisrahaa haettaisiin työ- ja elinkeinotoimistosta. Tämä olisi uusi tehtävä työ- ja elinkeinotoimistoille ja lisäisi niissä tehtävää työtä. Lisätyön määrän arvioidaan jäävän kuitenkin suhteellisen pieneksi. Työllistymis-

rahan maksatuksesta huolehtisi Kansaneläkelaitos. Työllistymisrahan käyttöönotto lisäisi siten hieman myös Kansaneläkelaitoksessa tehtävää työtä.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu työ- ja elinkeinoministeriötä, Kansaneläkelaitosta, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry:tä ja keskeisiä työmarkkinajärjestöjä.

Asia on käsitelty kuntalain (365/1995) 8 §:ssä edellytetyllä tavalla kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Lait liittyvät valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja ne on tarkoitettu käsiteltäviksi sen yhteydessä.

Esitys liittyy työ- ja elinkeinoministeriössä valmisteltuun hallituksen esitykseen laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut**1.1 Työttömyysturvalaki****3 luku. Etuuden saamisen yleiset rajoitukset**

6 §. Muut rajoitukset. Lomakorvausten jaksotuksesta ehdotetaan luovuttavan poistamalla työttömyysturvalain 3 luvun 6 §:n 2 momentti.

Työnantajalta saatu taloudellinen etuus, joka perustuu työnantajan ja työntekijän väliseen, työsuhteen päättymiseen liittyvään sopimukseen tai muuhun vastaavaan järjestelyyn sekä kahden kuukauden kuluessa ennen kokoaikaisen lomautuksen alkamista tai sen aikana työaikapankista maksettu rahakorvaus jaksotettaisiin edelleen ja ne estäisivät jaksotettavalta ajalta työttömyysetuuden maksamisen. Lomakorvauksen jaksotuksesta luopumisen johdosta lain 3 luvun 6 §:n 4 momentissa oleva säännös työnantajalta sopimuksen perusteella saadun taloudellisen etuuden ja lomakorvauksen yhteen laskemisesta jaksotusta varten on tarpeeton ja se ehdotetaan poistettavaksi. Lisäksi 4 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus kumottavaan 2 momenttiin sekä lomakorvaukseen.

7 luku. Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

6 §. Tarveharkinnassa huomioon otettavat tulot. Työttömyysturvalain 7 luvun 6 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että puolison tulojen perusteella suoritettavaa tarveharkin-

taa koskeva säännös poistettaisiin. Työmarkkinatuen saajan puolison tulot eivät muutoksen johdosta vaikuttaisi enää työmarkkinatuen määrään. Tuen saajan omat tulot olisivat edelleen tarveharkinnan piirissä.

9 luku. Työllistymisraha

1 §. Oikeus työmarkkinatukeen työllistymisrahana. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi edellytyksistä, joiden täyttyessä työttömälle työnhakijalle syntyisi oikeus työllistymisrahaan. Työllistymisraha maksettaisiin työttömälle, joka ottaa vastaan vähintään kolme kuukautta kestävänsä palkansaajan työolosuhteeseen luettavan työn. Työllistymisraha ei ole perusteltua maksaa kovin lyhytaikaiseen työhön. Työn keston tulisi olla vähintään kolme kuukautta. Koska pitkäaikais-työttömien työmahdollisuudet ovat useimmiten määräaikaisissa ja osa-aikaisissa töissä, olisi perusteltua, että työn ei tarvitsisi olla vakituista vaan se voisi olla myös määräaikaista tai osa-aikaista. Työn tulisi täyttää 5 luvun 4 §:n mukaiset edellytykset. Työajan tulisi siten olla vähintään 18 tuntia viikossa ja työstä maksettavan palkan työehtosopimuksen mukainen tai vähintään 5 luvun 4 §:n 3 momentissa säädetyn suuruinen.

Ensimmäinen työllistymisrahan maksamisen edellytys koskisi työttömyyden kestoa. Työllistymisrahan tarkoituksena olisi kannustaa pitkään työttömänä olleita työnhakijoita työllistymään. Työllistymisrahaan olisi oikeus niillä työnhakijoilla, jotka ovat saaneet työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä tai joiden oike-

us työttömyyspäivärahaan on päättynyt enimmäisajan johdosta.

Toinen ehto työllistymisrahan maksamiselle koski työmarkkinatukioikeutta. Oikeus työllistymisrahaan edellyttäisi, että työllistytävä henkilö olisi oikeutettu työmarkkinatueen. Oikeus saada työmarkkinatukea täyttyä edellytyksen eikä työmarkkinatuen todellista maksamista ennen työllistymistä edellytettäisi. Oikeus työllistymisrahaan olisi myös niillä, joille ei makseta työmarkkinatukea 10 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitetusta syystä, joita ovat korvaukseton määräaika, työssäoloelvoite, omavastuu-aika, ammatilliseen koulutukseen liittyvät rajoitukset, odotusaika ja tarveharkinta.

Kolmas edellytys työllistymisrahan maksamiselle olisi, että työtön henkilö ei työllistymisrahaan oikeuttavan työn aloittaessaan ole työsuhteessa, ei työllistytäkään tai omassa työssä eikä ole päätoiminen opiskelija. Oikeutta työllistymisrahaan ei siten olisi esimerkiksi silloin, kun työllistynyt henkilö on työllistyneenä osa-aikatyössä, lomautettuna tai saa tuloa sivutoimisesta yritystoiminnasta.

Neljäs edellytys työllistymisrahan maksamiselle koski kuntaa, jossa työllistynyt henkilö asuu. Koska työllistymisrahakokeilu toteutetaan alueellisena kokeiluna, olisi oikeus työllistymisrahaan vain niillä henkilöillä, jotka asuvat 2 §:ssä mainituissa kunnissa.

Työllistymisrahana maksettaisiin työmarkkinatuki yhdeltä kuukaudelta. Työllistymisrahan maksuaika voisi olla esimerkiksi 15.2—14.3. Työllistymisrahana maksettava työmarkkinatuki maksettaisiin lapsikorotuksella korotettuna. Työllistymisrahan määrä määräytyisi sen ajankohdan mukaan, jolloin oikeus työllistymisrahaan alkaa. Työllistymisraha-oikeuden alkamisen jälkeen tapahtuneita työmarkkinatuen määrään vaikuttavia muutoksia ei otettaisi huomioon työllistymisrahan määrässä. Osa-aikatyöhön työllistyneelle henkilölle, joka on saanut työllistymisrahan työsuhteen alkaessa, ei maksettaisi soviteltua työmarkkinatukea ensimmäiseltä työssäolokuukaudelta. Myöskään soviteltua työttömyyspäivärahaa ei maksettaisi ensimmäiseltä työssäolokuukaudelta, vaikka työssäoloelvoite täyttyisi sinä aikana.

2 §. Asuinkunta. Työllistymisrahaan olisi oikeus vain niillä henkilöillä, jotka asuvat pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi toteutettavaan kuntakokeiluun kuuluvassa kunnassa. Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla toteutettava kuntakokeilu sisältyy Kataisen hallituksen hallitusohjelmaan ja se kestää vuoden 2015 loppuun asti. Kokeiluun valittiin mukaan työ- ja elinkeinoministeriön tekemällä päätöksellä kuntia, joissa työttömyysaste ja pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on keskimääräistä korkeampi. Asuinpaikkaa koskevan edellytyksen tulisi täytyä työllistymisrahaan oikeuttavan työsuhteen alkaessa. Henkilön asuinkuntana pidettäisiin sitä kuntaa, jossa hänen työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmään merkitty osoitteensa sijaitsee, ellei ilmoitusta voitaisi pitää ilmeisen vääjänä.

3 §. Rajoitukset ja takaisinperintä. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi työllistymisrahan saamisen rajoituksista. Oikeutta työllistymisrahaan ei olisi henkilöllä, joka on työllistynyt sellaiseen työhön, johon on myönnetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettua palkkatukea.

Oikeutta työllistymisrahaan ei myöskään olisi, mikäli henkilöllä olisi oikeus 7 luvun 3 §:n mukaiseen matka-avustukseen. Matka-avustuksena voidaan myöntää työmarkkinatukea henkilölle, joka ottaa vastaan vähintään kaksi kuukautta kestävänsä koko-aikatyön työsäkäyntialueensa ulkopuolella ja jolle työn vastaanottamisesta aiheutuu huomattavia kustannuksia. Matka-avustusta voidaan maksaa neljän kuukauden ajan.

Jos työllistymisrahan saaja kolmen kuukauden kuluessa työsuhteen alkamisesta eroaa siitä tai omalla menettelyllään aiheuttaa työsuhteen päättymisen, työllistymisraha perittäisiin lähtökohtaisesti kokonaisuudessaan takaisin. Tällöin työ- ja elinkeinotoimisto antaisi Kansaneläkelaitokselle työllistymisrahan ajalta takautuvasti estävän työvoimapolitiittisen lausunnon, jonka perusteella Kansaneläkelaitos tekisi työllistymisrahasta hylkäävään päätöksen. Jos työ- ja elinkeinotoimisto arvioi, että työsuhteen päättymiseen on ollut hyväksyttävä syy, ei työllistymisrahaa kuitenkaan perittäisi takaisin.

Osa-aikatyössä olevalla henkilöllä olisi kuitenkin oikeus saada soviteltua työttömyysetuutta työsuhteen alkamisesta lukien, mikäli työllistymisraha perittäisiin takaisin. Tällöin perittäisiin takaisin työllistymisrahan ja sovitellun työttömyysetuuden välinen erotus. Takaisinperintään sovellettaisiin lain 11 luvun säännöksiä. Takaisinperinnästä luopumisesta tai sen kohtuullistamisesta päättäisi Kansaneläkelaitos.

4 §. Työllistymisrahan hakeminen ja maksaminen. Työllistymisrahaa ehdotetaan haettavaksi työ- ja elinkeinotoimistosta. Työ- ja elinkeinotoimistoilla on käytössään tiedot palkkatukien ja matka-avustusten maksamisesta. Siten hakumenettely muodostuisi mahdollisimman yksinkertaiseksi. Hakemus voitaisiin tehdä kuitenkin enintään kaksi viikkoa ennen työn alkamista. Hakemusta voitaisiin täydentää myöhemmin työsopimuksella tai muulla selvityksellä työsuhteen ehtoista.

Työ- ja elinkeinotoimisto antaisi Kansaneläkelaitokselle työvoimapolitiittisen lausunnon henkilön oikeudesta työllistymisrahaan. Lausunto annettaisiin työllistymisrahaan oikeuttavan työsuhteen alkamisen jälkeen. Kansaneläkelaitos myöntäisi työllistymisrahan työ- ja elinkeinotoimiston lausunnon perusteella. Työllistymisraha maksettaisiin kokonaisuudessaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Kansaneläkelaitos on saanut työ- ja elinkeinotoimiston lausunnon. Työllistymisrahan maksamiseen sovellettaisiin muilta osin lain 11 luvun säännöksiä.

5 §. Työllistymisrahan rahoitus. Työllistymisrahan rahoituksesta ehdotetaan säädettäväksi viittaamalla siihen, mitä 14 luvun 3 a §:n 2 momentissa säädetään matka-avustuksesta. Työllistymisraha rahoitettaisiin aina valtion varoista, eikä työllistymisrahana maksettua työmarkkinatukea laskettaisi mukaan työmarkkinatuen 500 maksupäivään.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013. Lain 9 luku ehdotetaan olevan määräaikaisesti voimassa vuoden 2015 loppuun asti.

Vuosilomakorvaus, jonka jaksottaminen on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, esitäisi työttömyysetuuden maksamisen jaksotusajan loppuun saakka. Jaksotus voitaisiin

tehdä myös lain voimaantulon jälkeen maksetun lomakorvauksen perusteella, jos lomakorvaus perustuu ennen lain voimaantuloa päättyneeseen työsuhteeseen.

Puolison tulojen perusteella suoritettava tarveharkinta poistuisi niiden työttömyysetuuksien osalta, joita maksetaan lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta.

Työmarkkinatuki voitaisiin maksaa 9 luvun mukaisena työllistymisrahana sellaisen työsuhteen perusteella, joka alkaa tämän lain voimaantulon jälkeen ja viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2015.

1.2 Laki toimeentulotuesta

11 §. Huomioon otettavat tulot. Toimeentulotuesta annetun lain 11§:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että työttömyysturvalain perusteella myönnetty työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen perusteella maksettava työttömyyspäivärahan korotusosa ja korotettu ansio-osa sekä muutosturvalisä ja muutosturvan ansio-osa ja työmarkkinatuen korotusosa etuoikeutetaan toimeentulotuksessa.

1.3 Asumistukilaki

5 luku. Asumistuen hakeminen ja myöntäminen

15 §. Pitkäaikaistyöttömän työllistymisestä aiheutuvaa tarkistamisen lykkäystä esitetään pidennettäväksi kolmesta kuukaudesta kuuteen kuukauteen. Samassa yhteydessä pitkäaikaistyöttömyyden määrittelyä, mikä on edellyttänyt vähintään vuoden mittaista yhdenjaksoista työmarkkinatuen tai peruspäivärahan saamista, esitetään hieman lievennettäväksi poistamalla laista yhdenjaksoisuutta koskeva edellytys. Asumistuen normaalin tarkistamisrytmin mukaan tuki tarkistetaan vuoden kuluttua tuen myöntämisestä tai aikaisemmasta tarkistamisesta. Jos asumistuen normaali vuositarkistus tai muusta syystä kuin pitkäaikaistyöttömän työllistymisestä aiheutuvan tulojen nousun vuoksi tehtävän tarkistuksen ajankohta sattuu tarkistamislykkäyksen aikajaksolle, vuosi tai välitarkistus tehdään normaalin tarkistuksen ajankohdasta lukien. Tarkistuslykkäys jää tällöin tekemättä tai jää lyhyemmäksi. Jo nykyisin sovelletun

käytännön selkiinnyttämiseksi lakia esitetään tältä osin täsmennettäväksi. Kun tarkistamiskykkäyksen määräaika pitenee, niiden tapaus-ten määrä, joissa kuitenkin tehdään normaali-tarkistus, suhteellisesti kasvaa.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivä-nä tammikuuta 2013.

Työttömyysturvalain 9 luku ja asumistuki-lain 15 §:n 4 momentti ehdotetaan olevan määräaikaisesti voimassa vuoden 2015 lop-puun asti.

3 Suhde perustuslakiin ja säättä-misjärjestyks

Esitetyt ehdotukset liittyvät lainsäätämis-järjestystä arvioitaessa perustuslain 6 §:n 2 momenttiin, 18 §:n 2 momenttiin ja 19 §:n 2 momenttiin.

Perustuslain 18 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on edistettävä työllisyyttä ja pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus työ-hön. Esityksen tavoitteena on edistää pitkäai-kaistyöttömien työllistymistä, lisätä työttö-myysturvan kannustavuutta ja aktivoida työnhakijoita. Esitys on tavoitteiltaan perus-tuslain 18 §:n 2 momentin työllisyyden edis-tämistä koskevan säännöksen mukainen.

Perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaan jokaiselle taataan oikeus perustoimeentulon turvaan muun muassa työttömyyden perusteella. Perustuslakivaliokunta on katsonut, et-tä työmarkkinatuen tarveharkinta ei ole vai-vatta sopusoinnussa perusoikeuksien yksilö-lisen luonteen kanssa (PeVL 46/2002). Perustuslain kanssa parhaiten sopusoinnussa olisi perustuslakivaliokunnan mukaan järjes-tely, jossa tarveharkinta kohdistuisi vain työt-tömän omiin tuloihin. Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi työmarkkinatuen tarveharkin-nasta puolison tulojen osalta. Esitys on tältä osin siten perustuslain 19 §:n 2 momentin sekä perustuslakivaliokunnan kannan mukai-nen.

Perustuslain 6 §:n 2 momentin mukaan kaikkia on kohdeltava yhdenvertaisesti ja kansalaisilla on oltava yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet. Yhdenvertaisuuden kannalta on arvioitava erityisesti esityksessä ehdotet-

tavaa alueellista työllistymisrahakokeilua. Työllistymisrahaa koskevat säännökset olisi-vat voimassa kokeiluluonteisesti kolmen vuoden määräajan. Työllistymisrahaan olisi oikeus vain kuntakokeilussa mukana olevissa kunnissa asuvilla henkilöillä. Määräaikaisella kokeilulla pyrittäisiin selvittämään työllisty-misrahan vaikutuksia pitkäaikaistyöttömien työllistymiseen. Kokeilun vaikutukset arvioi-taisiin hallituskauden lopulla.

Yhdenvertaisuusperiaate edellyttää, että kaikkia on kohdeltava tasapuolisesti asuin-paikasta riippumatta. Alueellinen kokeilu oli-si poikkeus yhdenvertaisesta kohtelusta. Pe-rustuslakivaliokunta on kuitenkin pitänyt jonkinasteiseen erilaisuuteen johtavaa kokei-lulainsäädäntöä sinänsä hyväksyttävänä yh-denvertaisuuden kannalta terveyskeskusmak-sun (PeVL 3/1991 vp), toimeentulotehtävien siirron (PeVL 2/1994 vp), kotitaloustyön tu-kemisen (PeVL 19/1997 vp), ylioppilastut-kinnon kehittämisen (PeVL 58/2001 vp), seutuyhteistyökokeilun (PEVL 11/2002 vp) ja Kainuun hallintokokeilun (PeVL 65/2002) osalta.

Valiokunta on tällöin korostanut, ettei yh-denvertaisuusperiaatteesta johdu tiukkoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pyrittäessä kul-loisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimaan sääntelyyn ja että kokeilu saattaa ainakin joissakin rajoissa muodostaa sellaisen hyväk-syttävän perusteen, jonka nojalla muodolli-sesta yhdenvertaisuudesta voidaan tinkiä alu-eellisessa suhteessa (esimerkiksi PeVL 4/2003 vp ja PeVL 8/2003 vp). Perustuslaki-valiokunta on pitänyt tavallisen lainsäätämis-järjestyksen käytön edellytyksenä, että kokei-lualueesta säädetään suoraan laissa tai, että päätöksenteko kokeilualueesta sidotaan lailla riittävän täsmällisesti määriteltyihin kritee-reihin. Pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistämistä voidaan pitää sellaisena hyväk-syttävänä perusteena, jonka nojalla muodolli-sesta yhdenvertaisuudesta voidaan tinkiä alu-eellisessa suhteessa. Kokeilualueesta esite-tään säädettäväksi työttömyysturvalain 9 lu-vun 2 §:ssä.

Työllistymisrahan myöntäminen vain kun-takokeiluun kuuluvissa kunnissa asuville henkilöille ei merkinne sellaista poikkeusta yhdenvertaisuusperiaatteesta, että lakiehdotusta ei voitaisi käsitellä tavallisessa lainsäädä-

tämisjärjestyksessä. Koska asia voi kuitenkin olla tulkinnanvarainen, olisi suotavaa, että säätämismääräyksestä pyydetäisiin perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 3 luvun 6 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1354/2007,
muutetaan 3 luvun 6 §:n 4 momentti ja 7 luvun 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 3 luvun 6 §:n 4 momentti laissa 1354/2007 ja 7 luvun 6 §:n 1 momentti laissa 1188/2009, sekä
lisätään lakiin siitä lailla 1188/2009 kumotun 9 luvun tilalle väliaikaisesti uusi 9 luku seuraavasti:

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

6 §

Muut rajoitukset

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu jaksoitus tehdään jakamalla taloudellinen etuus tai rahakorvaus viimeisimmän työsuhteen päiväpalkalla. Palkka määritetään soveltuvin osin kuten ansiöpäivärahan perusteena oleva palkka, mutta tuloista ei tehdä työntekijän eläkemaksusta ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta johtuvaa vähennystä.

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

6 §

Tarveharkinnassa huomioon otettavat tulot

Työmarkkinatuen saajan tulot otetaan taloudellisen tuen tarvetta harkittaessa kokonaisuudessaan huomioon. Metsätalouden tulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 3 ja 4 momentin mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto kerrottuna metsän pinta-alalla. Työmarkkinatuki määrätään tuen maksamisajankohdan tilan-

netta vastaavaksi joko arvioitujen tai muutoin todettavissa olevien tulojen perusteella. Valtionevoston asetuksella säädetään tarkemmin tarveharkinnassa huomioon otettavista tuloista.

9 luku

Työllistymisraha

1 §

Oikeus työmarkkinatukeen työllistymisrahana

Työmarkkinatuki myönnetään työllistymisrahana henkilölle, joka ottaa vastaan vähintään kolme kuukautta kestävästä palkansaajan työssäoloeseen luettavan työn.

Työllistymisrahan myöntäminen edellyttää, että henkilö:

1) on saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä tai hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan on päättynyt 6 luvun 7 ja 9 §:ssä tarkoitettua enimmäisajan johdosta;

2) saa työmarkkinatukea tai hänelle ei makseta työmarkkinatukea 10 luvun 2 §:n 3 momentissa mainitusta syystä;

3) ei ole työsuhteessa, ei työllisty yrittäjänä tai omassa työssä eikä ole päätoiminen opiskelija; ja

4) asuu työsuhteen alkaessa jossakin 2 §:ssä mainitusta kunnasta.

Työllistymisrahana maksetaan 7 luvun 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu työmarkkinatuki. Työmarkkinatuki maksetaan työllistymisrahana yhden kuukauden ajalta työsuhteen alkamisesta lukien. Työllistymisrahan saaneella henkilöllä ei ole oikeutta soviteltuun työttömyysetuuteen ensimmäiseltä työsäolokuukaudelta.

2 §

Asuinkunta

Edellä 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja kuntia ovat

- 1) Hamina, Kotka;
- 2) Hämeenlinna, Hattula, Janakkala;
- 3) Imatra, Ruokolahti, Rautjärvi, Parikkala sekä Lappeenranta, Taipalsaari, Lemi, Savitaipale, Luumäki;
- 4) Joensuu, Outokumpu;
- 5) Jyväskylä, Jämsä, Muurame;
- 6) Kajaani, Kuhmo;
- 7) Kemi;
- 8) Keuruu;
- 9) Kokkola;
- 10) Kuopio, Maaninka, Nilsjä, Rautalampi, Siilinjärvi, Suonenjoki, Tuusniemi;
- 11) Lahti, Hollola, Nastola, Heinola, Hartola, Sysmä, Orimattila;
- 12) Lieksa;
- 13) Mikkeli;
- 14) Oulu;
- 15) Pori, Merikarvia, Pomarkku, Ulvila;
- 16) Raahe, Pyhäjoki, Siikajoki, Vihanti;
- 17) Rovaniemi, Ranua;
- 18) Savonlinna, Punkaharju, Kerimäki;
- 19) Seinäjoki;
- 20) Tampere;
- 21) Turku;
- 22) Valkeakoski, Akaa, Urjala;
- 23) Varkaus, Leppävirta;
- 24) Vantaa

Edellä 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja kuntia ovat myös kunnat, jotka osallistuvat 1 momentissa mainittujen kuntien koordinoimaan pitkäaikaistyöttömien palvelujen järjestämiseen.

Henkilön asuinkuntana pidetään sitä kuntaa, jossa hänen työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmään merkitty osoitteen-
sa sijaitsee.

3 §

Rajoitukset ja takaisinperintä

Henkilöllä ei ole oikeutta työllistymisrahaan jos,

1) hän työllistyy työhön, johon maksetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettua palkkatukea; tai

2) hänellä on oikeus 7 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun matka-avustukseen.

Jos henkilö kolmen kuukauden kuluessa työsuhteen alkamisesta eroaa siitä tai omalla menettelyllään aiheuttaa työsuhteen päättymisen, Kansaneläkelaitos perii työllistymisrahan kokonaisuudessaan takaisin. Työllistymisrahaa ei kuitenkaan peritä takaisin, jos työ- ja elinkeinotoimisto arvioi, että työsuhteen päättymiseen on ollut hyväksyttävä syy. Osa-aikatyössä olevan oikeudesta soviteltuun työttömyysetuuteen säädetään 4 luvussa ja takaisinperinnästä 11 luvussa.

4 §

Työllistymisrahan hakeminen ja maksaminen

Työllistymisrahaa haetaan työ- ja elinkeinotoimistosta. Hakemus voidaan tehdä aikaisintaan kaksi viikkoa ennen työn alkamista.

Työsuhteen alettua työ- ja elinkeinotoimisto antaa Kansaneläkelaitokselle työvoimapolitiittisen lausunnon henkilön 1—3 §:ssä tarkoitettua oikeudesta työllistymisrahaan. Kansaneläkelaitos maksaa työllistymisrahan kokonaisuudessaan saatuaan asiaa koskevan työvoimapolitiittisen lausunnon.

5 §

Työllistymisrahan rahoitus

Työllistymisrahaan sovelletaan, mitä 14 luvun 3 a §:n 2 momentissa säädetään matka-avustuksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 . Lain 9 luku on voimassa 31 päivään joulukuuta 2015.

Vuosilomakorvaukseen, joka maksetaan ennen tämän lain voimaantuloa päättyneen

työsuhteen perusteella, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lain 7 luvun 6 §:n 1 momenttia sovelletaan etuuteen, jota maksetaan lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta.

Työmarkkinatuki voidaan maksaa 9 luvun mukaisena työllistymisrahana sellaisen työ-

suhteen perusteella, joka alkaa tämän lain voimaantulon jälkeen ja viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2015.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 11 §:n 2 momentin 5. kohta, sellaisena kuin se on laissa 583/2007, seuraavasti:

11 §

Huomioon otettavat tulot

 Tuloina ei kuitenkaan oteta huomioon:

5) työttömyysturvalaissa ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettua kulukorvausta, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua ylläpitokorvausta, työttömyysturvalain 6 luvun 3 b §:ssä tarkoitettua korotusosaa, työttömyysturvalain 6 luvun 3 b §:ssä tarkoitettua korotettua ansio-osan ja työttömyystur-

valain 6 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua ansio-osan erotusta, työttömyysturvalain 6 luvun 3 c §:ssä tarkoitettua muutosturvallisia, työttömyysturvalain 6 luvun 3 c §:ssä tarkoitettua muutosturvan ansio-osan ja työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua ansio-osan erotusta sekä työttömyysturvalain 7 luvun 5 §:ssä tarkoitettua työmarkkinatuen korotusosaa; eikä

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**asumistukilain 15 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti asumistukilain (408/1975) 15 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1185/2005, seuraavasti:

15 §

—————
 Jos 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu asumistuen määrän tarkistaminen johtuu siitä, että ruokakunnan jäsen työllistyy saatuaan välittömästi ennen työllistymistään vähintään vuoden ajan työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea, tulojen noususta johtuva tarkistus tehdään kuusi kuukautta myöhäisemmästä ajankohdasta kuin se muutoin 3 momentin mukaan tehtäisiin. Jos ruokakunnan vuositarkistus tai muusta kuin tässä momentissa mainitusta syystä johtuva välitarkistus ajoittuu edellä mainitun kuuden

kuukauden ajanjaksolle, tuki ja kaikki sen määräytymisen perusteet tarkistetaan kuitenkin vuosi- tai välitarkistuksen voimaantulon ajankohdasta.
 —————

—————
 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja se on voimassa vuoden 2015 loppuun. Sitä sovelletaan tulojen muutoksen vuoksi tehtäviin tarkistuksiin, jos ruokakunnan jäsen työllistyy 1 päivänä tammikuuta 2013 tai sitä myöhemmin.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2012

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPIILAINEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 3 luvun 6 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1354/2007,

muutetaan 3 luvun 6 §:n 4 momentti ja 7 luvun 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 3 luvun 6 §:n 4 momentti laissa 1354/2007 ja 7 luvun 6 §:n 1 momentti laissa 1188/2009, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 1188/2009 kumotun 9 luvun tilalle väliaikaisesti uusi 9 luku seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

6 §

6 §

Muut rajoitukset

Muut rajoitukset

Yli kahden viikon pituisen kokoaikaisen työsuhteen päättyessä lain taikka työ- tai virkaehtosopimuksen mukaan maksettava lomakorvaus estää työttömyysetuuden myöntämisen ajalta, jolle etuus jaksotetaan työsuhteen päättymisestä lukien henkilön viimeisimmästä työsuhteesta saaman palkan perusteella. Jos lomakorvaus on maksettu työsuhteen päättymisen jälkeen, jaksotus voidaan tehdä lomakorvauksen maksamisajankohdasta lukien.

(kumotaan)

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettu jaksotus tehdään jakamalla taloudellinen etuus, lomakorvaus tai rahakorvaus viimeisimmän työsuhteen päiväpalkalla. Palkka määritetään soveltuvin osin kuten ansiopäivärahan perusteena oleva palkka, mutta tuloista ei tehdä työntekijän eläkemaksusta ja palkansaajan

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu jaksotus tehdään jakamalla taloudellinen etuus tai rahakorvaus viimeisimmän työsuhteen päiväpalkalla. Palkka määritetään soveltuvin osin kuten ansiopäivärahan perusteena oleva palkka, mutta tuloista ei tehdä työntekijän eläkemaksusta ja palkansaajan työttömyys-

työttömyysvakuutusmaksusta johtuvaa vähennystä. *Jaksotusta varten 1 ja 2 momentissa tarkoitettut etuudet lasketaan tarvittaessa yhteen.*

vakuutusmaksusta johtuvaa vähennystä.

7 luku

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

6 §

6 §

Tarveharkinnassa huomioon otettavat tulot

Tarveharkinnassa huomioon otettavat tulot

Taloudellisen tuen tarvetta harkittaessa otetaan huomioon henkilön omat tulot kokonaan ja hänen puolisonsa tulot 536 euroa ylittävältä osalta kuukaudessa. Metsätalouden tulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 2 momentin mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto kerrottuna metsän pinta-alalla. Työmarkkinatuki määrätään tuen maksamisajankohdan tilannetta vastaavaksi joko arvioitujen tai muutoin todettavissa olevien tulojen perusteella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarveharkinnassa huomioon otettavista tuloista.

Työmarkkinatuen saajan tulot otetaan taloudellisen tuen tarvetta harkittaessa kokonaisuudessaan huomioon. Metsätalouden tulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 3 ja 4 momentin mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto kerrottuna metsän pinta-alalla. Työmarkkinatuki määrätään tuen maksamisajankohdan tilannetta vastaavaksi joko arvioitujen tai muutoin todettavissa olevien tulojen perusteella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarveharkinnassa huomioon otettavista tuloista.

9 luku

Työllistymisraha

1 §

Oikeus työmarkkinatukeen työllistymisrahana

Työmarkkinatuki myönnetään työllistymisrahana henkilölle, joka ottaa vastaan vähintään kolme kuukautta kestävästä palkansaajan työssäoloehdosta luettavan työn.

Työllistymisrahan myöntäminen edellyttää, että henkilö:

1) on saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä tai hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan on päättynyt 6 luvun 7 ja 9 §:ssä tarkoitettun enimmäisajan johdosta;

2) saa työmarkkinatukea tai hänelle ei

makseta työmarkkinatukea 10 luvun 2 §:n 3 momentissa mainitusta syystä;

3) ei ole työsuhteessa, ei työllistyy yrittäjänä tai omassa työssä eikä ole päätoiminen opiskelija; ja

4) asuu työsuhteen alkaessa jossakin 2 §:ssä mainitusta kunnasta.

Työllistymisrahana maksetaan 7 luvun 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu työmarkkinatuki. Työmarkkinatuki maksetaan työllistymisrahana yhden kuukauden ajalta työsuhteen alkamisesta lukien. Työllistymisrahan saaneella henkilöllä ei ole oikeutta soviteltuun työttömyysetuuteen ensimmäiseltä työssäolo-kuukaudelta.

2 §

Asuinkunta

Edellä 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja kuntia ovat

1) Hamina, Kotka;

2) Hämeenlinna, Hattula, Janakkala;

3) Imatra, Ruokolahti, Rautjärvi, Parikkala sekä Lappeenranta, Taipalsaari, Lemi, Savitaipale, Luumäki;

4) Joensuu, Outokumpu;

5) Jyväskylä, Jämsä, Muurame;

6) Kajaani, Kuhmo;

7) Kemi;

8) Keuruu;

9) Kokkola;

10) Kuopio, Maaninka, Nilsia, Rautalampi, Siilinjärvi, Suonenjoki, Tuusniemi;

11) Lahti, Hollola, Nastola, Heinola, Hartola, Sysmä, Orimattila;

12) Lieksa;

13) Mikkeli;

14) Oulu;

15) Pori, Merikarvia, Pomarkku, Ulvila;

16) Raahe, Pyhäjoki, Siikajoki, Vihanti;

17) Rovaniemi, Ranua;

18) Savonlinna, Punkaharju, Kerimäki;

19) Seinäjoki;

20) Tampere;

21) Turku;

22) Valkeakoski, Akaa, Urjala;

23) Varkaus, Leppävirta;

24) Vantaa

Edellä 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja kuntia ovat myös kunnat, jotka

osallistuvat 1 momentissa mainittujen kuntien koordinoimaan pitkäaikaistyöttömien palvelujen järjestämiseen.

Henkilön asuinkuntana pidetään sitä kuntaa, jossa hänen työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmään merkitty osoitteen-
sa sijaitsee.

3 §

Rajoitukset ja takaisinperintä

Henkilöllä ei ole oikeutta työllistymisrahaan jos,

1) hän työllistyy työhön, johon maksetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettua palkkatukea; tai

2) hänellä on oikeus 7 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun matka-avustukseen.

Jos henkilö kolmen kuukauden kuluessa työsuhteen alkamisesta eroaa siitä tai omalla menettelyllään aiheuttaa työsuhteen päättymisen, Kansaneläkelaitos perii työllistymisrahan kokonaisuudessaan takaisin. Työllistymisrahaa ei kuitenkaan peritä takaisin, jos työ- ja elinkeinotoimisto arvioi, että työsuhteen päättymiseen on ollut hyväksyttävä syy. Osa-aikatyössä olevan oikeudesta soviteltuun työttömyysetuuteen säädetään 4 luvussa ja takaisinperinnästä 11 luvussa.

4 §

Työllistymisrahan hakeminen ja maksaminen

Työllistymisrahaa haetaan työ- ja elinkeinotoimistosta. Hakemus voidaan tehdä aikaisintaan kaksi viikkoa ennen työn alkamista.

Työsuhteen alettua työ- ja elinkeinotoimisto antaa Kansaneläkelaitokselle työvoimapolitiittisen lausunnon henkilön 1—3 §:ssä tarkoitettua oikeudesta työllistymisrahaan. Kansaneläkelaitos maksaa työllistymisrahan kokonaisuudessaan saatuaan asiaa koskevan työvoimapolitiittisen lausunnon.

5 §

Työllistymisrahan rahoitus

Työllistymisrahaan sovelletaan, mitä 14 luvun 3 a §:n 2 momentissa säädetään matka-avustuksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 . Lain 9 luku on voimassa 31 päivään joulukuuta 2015.

Vuosilomakorvaukseen, joka maksetaan ennen tämän lain voimaantuloa päättyneen työsuhteen perusteella, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lain 7 luvun 6 §:n 1 momenttia sovelletaan etuuteen, jota maksetaan lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta.

Työmarkkinatuki voidaan maksaa 9 luvun mukaisena työllistymisrahana sellaisen työsuhteen perusteella, joka alkaa tämän lain voimaantulon jälkeen ja viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2015.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 11 §:n 2 momentin 5. kohta, sellaisena kuin se on laissa 583/2007, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

11 §

11 §

*Huomioon otettavat tulot**Huomioon otettavat tulot*

 Tuloina ei kuitenkaan oteta huomioon:

 Tuloina ei kuitenkaan oteta huomioon:

5) työttömyysturvalaissa tai julkisesta työvoimapaalvelusta annetussa laissa tarkoitettua ylläpitokorvausta sekä Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista ylläpitokorvausta; eikä

5) työttömyysturvalaissa ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettua *kulukorvausta*, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua ylläpitokorvausta, *työttömyysturvalain 6 luvun 3 b §:ssä tarkoitettua korotusosaa*, *työttömyysturvalain 6 luvun 3 b §:ssä tarkoitettua korotettua ansio-osan* ja *työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua ansio-osan erotusta*, *työttömyysturvalain 6 luvun 3 c §:ssä tarkoitettua muutosturvallisia*, *työttömyysturvalain 6 luvun 3 c §:ssä tarkoitettua muutosturvan ansio-osan* ja *työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua ansio-osan erotusta* sekä *työttömyysturvalain 7 luvun 5 §:ssä tarkoitettua työmarkkinatuen korotusosaa*; eikä

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**asumistukilain 15 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti asumistukilain (408/1975) 15 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1185/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

15 §

Jos 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu asumistuen määrän tarkistaminen johtuu siitä, että ruokakunnan jäsen työllistyy saatuaan välittömästi ennen työllistymistään *yhdenjaksoisesti* vähintään vuoden ajan työttömyysturvain (1290/2002) mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea, tulojen noususta johtuva tarkistus tehdään kolme kuukautta myöhäisemmästä ajankohdasta kuin se muutoin 3 momentin mukaan tehtäisiin.

Jos 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu asumistuen määrän tarkistaminen johtuu siitä, että ruokakunnan jäsen työllistyy saatuaan välittömästi ennen työllistymistään vähintään vuoden ajan työttömyysturvain (1290/2002) mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea, tulojen noususta johtuva tarkistus tehdään *kuusi* kuukautta myöhäisemmästä ajankohdasta kuin se muutoin 3 momentin mukaan tehtäisiin. *Jos ruokakunnan vuositarkistus tai muusta kuin tässä momentissa mainitusta syystä johtuva välitarkistus ajoittuu edellä mainitun kuuden kuukauden ajanjaksolle, tuki ja kaikki sen määräytymisen perusteet tarkistetaan kuitenkin vuosi- tai välitarkistuksen voimaantulon ajankohdasta.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja se on voimassa vuoden 2015 loppuun. Sitä sovelletaan tulojen muutoksen vuoksi tehtäviin tarkistuksiin, jos ruokakunnan jäsen työllistyy 1 päivänä tammikuuta 2013 tai sitä myöhemmin.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.